

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **J. I.**
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2024, č. j. OAM-1644/LE-LE05-ZA21-2023, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného (dále také jen „napadené rozhodnutí“) nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení napadeného rozhodnutí. Městský soud v Praze žalobu postoupil nadepsanému soudu jako soudu místně příslušnému.
3. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť nijak nereaguje na jím podanou žádost a věcně se s ní nevypořádává. Zopakoval svou složitou životní situaci, kdy z důvodu nemožnosti získání pracovního uplatnění v zemi původu byl nucen vycestovat do zahraničí za účelem získání finančních prostředků nutných pro obživu rodiny. Ačkoli se jím prezentovaný příběh dotýká jeho ekonomické situace, jeho obavy souvisí s násilím, které očekává ze strany dotírajícího věřitele, kterému není schopen uhradit zápůjčku. Má zato, že ač jádro jeho obav vyplývá z ryze soukromoprávního sporu, není to důvodem pro zamítnutí jeho žádosti, neboť je třeba důkladně posoudit, zda je jeho domovský stát schopen jej ochránit před tímto věřitelem a souvisejícím postihem. Napadené rozhodnutí se s tímto tématem nijak nevypořádává a toliko obecně odkazuje na podklad, jehož autorem je sám správní orgán. Dle názoru žalobce tak nejde o neutrální a objektivní důkazní zdroj a namítá, že žalovaný v rozporu s § 3 správního řádu nezjistil řádně skutečný stav věci a nezabýval se hodnocením možností vnitrostátní ochrany.
4. Sekundárně žalobce namítá nedostatečné vypořádání jím podané žádosti z pohledu humanitárního azylu. Uvedl, že nesplacení pohledávky ohrožuje na životě i oba jeho rodiče, matku z důvodu nemožnosti léčby a otce z důvodu hrozeb věřitele. Tyto skutečnosti žalobce pokládá za relevantní pro udělení humanitárního azylu, neboť se nachází v neřešitelné životní situaci, přičemž je zároveň schopen prosadit se na českém trhu práce a být přínosem pro zdejší společnost.
5. Navrhl proto, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žaloby a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Dále odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru a informace, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a dodržování lidských práv a svobod v Uzbekistánu.
7. Uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha splatit dluh, který mu vznikl v Uzbekistánu a snaha vyhnout se tak násilí, kterým mu vyhrožoval věřitel. Žalovaný stejně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že označené problémy žalobce nelze označit za azylově relevantní. Dle žalovaného žalobce nevyužil dostatečně prostředků vnitrostátní ochrany. Sám uvedl, že policii jako prostředku na ochranu svého zdraví využil jen částečně. Dle svých slov se na policii obrátil s „měkkými výhrůžkami“, které dle něho ani nebyly ve výsledku výhrůžkami, protože se následně měl sám s věřitelem domluvit, že mu peníze vrátí. Žalovaný považuje za překvapivé, že se žalobce měl na policii obracet s tímto „měkkým vyhrožováním“, ale již se na policii neobrátil v okamžiku, kdy mu mělo být vyhrožováno skutečně. Zdůraznil nutnost použití všech dostupných prostředků vnitrostátní ochrany před nastoupením nástrojů ochrany mezinárodní.

8. Žalovaný zopakoval, že po provedeném řízení neshledal v případě žalobce žádné důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalobní námitky považuje za neopodstatněné, použité informace o zemi původu za aktuální, přičemž žalobce žádné návrhy na doplnění dokazování v průběhu správního řízení neuplatnil. Navrhl proto, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O věci samé rozhodl bez jednání za splnění podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s. Dospěl přitom k následujícím skutkovým a právním závěrům.

A) Skutkový stav věci

10. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 2. 12. 2023 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“). V rámci odůvodnění žádosti a při pohovoru provedeném dne 7. 12. 2023 uvedl, že je státním příslušníkem Republiky Uzbekistán, uzbecké národnosti, vyznává sunnitský islám, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany, politicky se nikdy neangažoval. Je svobodný a bezdětný, zcela zdrav. Z vlasti vycestoval dne 2. 12. 2023 letecky do Prahy. Uvedl, že předtím měl pobyt v Polsku, kde od ledna 2023 pracoval jako taxikář. Pracovní povolení mu tam bylo zrušeno z důvodu vykonávání jiné než povolené pracovní pozice. Bylo mu zrušeno i pobytové oprávnění, v Polsku nadále zůstával nelegálně, protože byl vyhoštěn a dostal zákaz vstupu na území Evropské unie na 1 rok. Dne 23. 10. 2023 se vrátil do Uzbekistánu. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že mu ve vlasti vyhrožuje člověk, kterému dluží peníze, jež si půjčil na koupi obchodu (48 000 USD). Později byl celý prodej zrušen, protože proběhl protiprávně a žalobce musel obchod vyklidit. Půjčené peníze použil na úplatek starostovi (aby získal předmětný obchod) a na rekonstrukci. O vypůjčené peníze tak přišel. Podal sice žalobu na vrácení kupní ceny (věc stále probíhá), obrátil se i na policii, ale bylo mu řečeno, že to může trvat dlouhou dobu. Věřitel chtěl peníze vrátit hned a žalobci začal vyhrožovat. Žalobce se proto obrátil na policii, ale věřitel mu i nadále vyhrožoval a požadoval stažení oznámení. Žalobce oznámení stáhnul a později se na policii již neobrátil. Upřesnil, že poprvé ho věřitel navštívil v prosinci 2022 (jednalo se jen o upozornění vrácení peněz z půjčky), žalobce to označil za „měkké vyhrožování“. Slíbil věřiteli, že si vyřizuje doklady do Evropy, kde chce pracovat a peníze mu vrátit. Z Polska peníze posílal (splatil 8 000 USD), ale přestal po svém návratu do Uzbekistánu. Věřitel mu začal vyhrožovat zabitím. To už se žalobce na policii neobrátil, bál se. Celou situaci chtěl vyřešit odjezdem do ČR, chce zde pracovat, aby si vydělal na splacení dluhu. Učinil tak i přes uložený zákaz vstupu do Evropské unie. Ve vlasti se bojí zůstat kvůli výhrůžkám věřitele. Chce si vydělat peníze, splatit dluh a vrátit se do Uzbekistánu. Na podporu svých tvrzení žalobce nedoložil žádné doklady, dokumenty či jiné materiály.
11. Součástí správního spisu jsou informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Konkrétně žalovaný při posouzení žádosti žalobce kromě jeho výpovědi vycházel z Informace OAMP. Uzbekistán -Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024, Informace MZV ČR, čj. 131894-6/2024-MZV/LPTP (návratová situace, občanství) ze dne 10. 1. 2024,

Informace MZV ČR, čj. 103964-6/2024-MZV/LPTP (činnost policie, ombudsman) ze dne 1. 3. 2024 a Informace OAMP: Socioekonomická situace ze dne 13. 3. 2024. Žalobce ani jeho zástupce nevyužili možnosti se s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámit.

12. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení nesdělil žádné skutečnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Rovněž nebylo prokázáno, že by byl ve své vlasti pronásledován pro některý z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Jediným důvodem žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu v ČR jsou ekonomické problémy způsobené vzniklým dluhem a následné problémy související s nesplácením dluhu, které však nejsou azylově relevantní. Žalobce nesplnil ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu. Žalovaný v případě žalobce neshledal důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu), na podkladě shromážděných informací dospěl k závěru, že žalobci v případě návratu nehrozí ani vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

B) Právní úprava a právní závěry

13. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14 zákona o azylu, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
14. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
15. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

16. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
17. Krajský soud se z povahy věci musel nejdříve zabývat vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti, neboť shledal-li by ji důvodnou, již tato skutečnost sama o sobě by bránila věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí. Z rozhodnutí musí být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodující a jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem ve svých úvahách postupoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38 (všechny zde citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na internetové adrese www.nssoud.cz). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je přitom vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, v jejichž důsledku pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, není-li možné zjistit důvody, pro které bylo vydáno nebo opomene-li správní orgán na argumenty účastníka zcela reagovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).
18. Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaný nezohlednil a řádně neprošetřil jeho „těžkou životní“ a v důsledku čehož mu nebyla udělena mezinárodní ochrana. Uvedená námitka není důvodná. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalobcem byl proveden podrobný pohovor k důvodům jím podané žádosti o mezinárodní ochranu. Z jeho výpovědi a opatřených informací o zemi původu (Uzbekistán) žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel ve vztahu k jednotlivým formám mezinárodní ochrany a své závěry, proč žalobce nesplnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, řádně odůvodnil. Krajský soud v duchu výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu neshledal, že by napadené rozhodnutí trpělo takovými vadami, aby bylo možné učinit závěr o jeho nepřezkoumatelnosti. Subjektivní nesouhlas žalobce s důvody rozhodnutí ještě nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným.
19. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnil. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl členem žádné politické strany ani zastáncem určitých politických názorů, žádné potíže v tomto směru nezmnínal. Aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá.
20. Krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobcových obav z pronásledování pro některý z důvodů taxativně uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Z výpovědi žalobce i z podané žaloby je zřejmé, že o mezinárodní ochranu požádal z ekonomických důvodů, chce v ČR získat zaměstnání, aby měl finanční prostředky na splacení dluhu. Výslovně uvedl, že „si chce vydělat peníze, splatit dluh a vrátit se do Uzbekistánu.“ V průběhu správního řízení žalobce hovořil o vyhrožování ze strany věřitele, který se domáhal splacení půjčky.
21. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval i těmito výhrůžkami, a zjišťoval, zda se žalobce domáhal vnitrostátní ochrany před tvrzeným vyhrožováním. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že podal žalobu na vrácení kupní ceny (věc stále probíhá) a částečně se obrátil i na policii. Žalobce sám uvedl, že se na policii obrátil pouze v případě „měkkého vyhrožování“ (věřitel jej poprvé v prosinci 2022 „upozornil“, že bude požadovat vrácení peněz), poté co mu věřitel údajně vyhrožoval smrtí, se již na policii neobrátil a

vycestoval do ČR. Krajský soud konstatuje, že výklad problematiky pronásledování ze strany soukromé osoby je v judikatuře Nejvyššího správního soudu dlouhodobě stabilizovaný. Například v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, uvedený soud uvedl, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* Obdobně se touto problematikou zabýval též v rozsudcích ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49. Nejvyšší správní soud rovněž judikoval, že *„pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (srovnej jeho rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37). Teprve pokud by státní orgány země původu nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, bylo by možné tuto skutečnost považovat za azylově relevantní (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004, v němž se uvádí: „Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s obrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto obrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.“)*. O takovou situaci se v případě žalobce nejedná. Policie se neodmítla zabývat jeho oznámením z prosince 2022, žalobce toto oznámení později stáhl a v případě tvrzeného vyhrožování zabitím, se na policii již neobrátil a vycestoval do ČR. Dle Informace MZV ČR, čj. 103964-6/2024-MZV/LPTP (činnost policie, ombudsman) ze dne 1. 3. 2024 představuje uzbecká policie funkční prostředek hájení práv občanů, existují i mechanismy proti nečinnosti policie. Jak je již uvedeno výše, žalobce této vnitrostátní ochrany využil jen částečně.

22. Ž žalobcem předestřenému azylovému příběhu je zřejmé, že účelem jím podané žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha o legalizaci pobytu a získání zaměstnání (ekonomické důvody). Krajský soud konstatuje, že ekonomické důvody (nedostatek práce v zemi původu a legální odjezd za prací do ciziny, či neschopnost splácet půjčku) nejsou relevantním důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu ani doplňkové ochrany podle § 14a stejného zákona (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003-38, ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 Azs 222/2005-61, či ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 Azs 491/2004-43). Rovněž otázkou legalizace pobytu se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zabýval opakovaně, např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003, uvedl, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. V rozsudku ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“* S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.

23. Ustanovení § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny) na žalobce nedopadá, neboť není rodinný příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14.
24. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
25. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“* O žádnou takovou situaci se v případě žalobce nejedná, výslovně o udělení humanitárního azylu v průběhu správního řízení nežádal. Žalovaný proto v obecně rovině shrnul, že v průběhu správního řízení nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu dle tohoto ustanovení. Pokud žalobce za uvedený důvod považuje svou „tragickou ekonomickou situaci a nemožnost získat v domovském státě adekvátní finanční prostředky na splacení pohledávky“, nelze mu v jeho názoru s odkazem na výše citovanou judikaturu přisvědčit. Ostatně o skutečnosti, že nesplacení pohledávky ohrožuje i oba jeho rodiče, se žalobce poprvé zmínil až v žalobě. Žalovaný proto ani nemohl na tuto nově sdělenou skutečnost reagovat.
26. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
27. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany věnoval na stranách 4 - 6 napadeného rozhodnutí. Řádně se

vypořádal s neexistencí hrozby v podobě uložení či vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když mj. přiléhavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikatury Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. V daném případě žalobce neuvedl žádnou relevantní skutečnost, ze které by vyplývalo, že by mohl být v Uzbekistánu vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný rovněž odůvodnil, že v Uzbekistánu neprobíhá žádný mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt a že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobce, posouzení hlavního motivu jeho odchodu z vlasti (ekonomické důvody), důvodů podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a podkladových informací, nedospěl k závěru, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle 14a odst. 2 zákona o azylu. Po provedeném přezkumu má soud za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat.

28. K námitce požitých podkladů pro rozhodnutí soud konstatuje, že je vzhledem ke skutečnostem sděleným samotným žalobcem v průběhu správního řízení považuje za dostatečné, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Dle § 50 odst. 4 správního řádu správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy. Nutno podotknout, že žalobce v průběhu správního řízení žádné námitky proti shromážděným informacím nebo jejich zdrojům neuplatnil a nenavrhl ani doplnění podkladů o další zprávy, resp. možnosti seznámení se s podklady rozhodnutí ani nevyužil. V žalobě žalobce toliko obecně uvádí, že žalovaný odkazuje na podklad, jehož je sám autorem, aniž by žalobce konkrétně uvedl, jaké skutečnosti v použité informaci jsou nesprávné, neúplné a jakým podkladem je vyvrací. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, se uvádí, že „[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být, v maximální míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“. Informace použité žalovaným ve svém závěru či pod čarou obsahují použité zdroje, např. Zprávy MZV USA – Uzbekistán z 20. 3. 2023, Amnesty International Report 2022/2023 – Situace v oblasti lidských práv ve světě – Uzbekistán 2022 z března 2023, Human Rights Watch 2024, Crisis Group-Uzbekistán z ledna 2023 a další. Je tedy zřejmé, že podkladem pro použité informace žalovaného byly uvedené zdroje, které výše stanovené požadavky splňují.
29. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 a 52 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

30. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 28. listopadu 2024

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně